

De namen van hen die ons ontvielen:

15 december	Johanna Blokland-van Santen
16 december	Carel den Hartog
2 januari	Johannes Maria Wittebrood
24 januari	Herman van Dijk
31 januari	Cornelis Ooms
10 maart	Martha Leene Susanna van Doorm-Biester
29 maart	Kees Dijkhuizen
7 april	Niesje Zuur
12 april	Heeltje Johanna Roos-Vos
30 april	Bagmania Ganesh
16 juni	Rob Fauth
23 juni	Adriana Henriette Cornelia Laan-Andree
16 juli	Dirkje Albertina Johanna Spee-Schut
17 juli	Herman Jakob Wervers
17 augustus	Thea Kattenburg
20 augustus	Martine Bongaarts-de Wijn
30 augustus	Henk Lem
13 september	Grietje Aldertje Luder-de Vries
24 oktober	Theodorus Anthonius Goudsblom
27 oktober	Brigitte Johanna Nordmann

Gedachtenisdienst

Laatste zondag van het kerkelijk jaar

Thema: 'Niets kan ons scheiden van de Liefde'

Deze samenkomst is ook het slotstuk
van onze serie van vijf vieringen over mystiek.

Dit boekje bevat ook
Kerkbrief-nummer 751

Ruïnekerk Bergen (NH), zondag 23 november 2025

Voorgangers: ds. Engele Wijnsma & Marc van de Giessen

Werkgroep Gedenken: Henny Buit & Marianne Butijn

Ontvangst: Ruth de Lorme van Rossem, Jacqueline Blanken, Barbara Forstèn

Kinderkerk: Mariska de Kraker & Maudlyn Wijnsma

Ambtsdrager: Svetlana Paarlberg

Organist: Frank van Wijk

Kosters: Susanne Ooms & Ada Bergsma

Kerktaxi: Ton van den Dijssel, 072-5111270

Lector: Giselle Ecury

Voordracht gedicht: Ria van Tiel

Studio Ruïnekerk: Marco de Boer

Kerkfotograaf: Maxim Schevchenko

M.m.v. Zanggroep Ruïnekerk Bergen o.l.v. Maria Delver

Mystiek: een andere manier van kijken

In de afgelopen weken hebben we het vier zondagen gehad over de vijf wegen van de mystiek. Aanleiding was de recente Nederlandse vertaling door Jean Jacques Suurmond van het standaardwerk op dit gebied van Evelyn Underhill (1875-1941). Zij noemt mystiek een andere manier van kijken naar G'D. Veel mensen zijn opgegroeid met het idee dat G'D als een vader of moeder ver weg in de hemel woont en met wie je – meer of minder – contact kunt hebben. Of dat die god helemaal niet bestaat. Beiden zijn dus mensen met een zogenaamd theïstisch wereldbeeld

Evelyn Underhill

Binnen de mystiek wordt dat theïstische godsbeeld niet uitgesloten, maar is de gedachte vooral dat G'D overal in deze wereld aanwezig is, in licht, in adem, in stilte, in liefde etc. Er kan een moment in je leven komen waarop je bedenkt dat de wereld misschien toch wel anders in elkaar zit dan je altijd had gedacht. Daar begint de eerste weg van de mystiek. Hieronder staan die vijf wegen op een rijtje, waarbij geen van die vijf beter of slechter is dan de andere vier. Uiteindelijk komen we allemaal terecht op de vijfde weg: de eenheid met God.

- 1) Ontwaken
- 2) Louteren (zuiver worden)
- 3) Verlichten, dus verlicht raken
- 4) De donkere nacht van de ziel en de twijfel
- 5) Eén worden met God

Het begint met ontwaken, namelijk die fase in je leven waarin je gaat twijfelen aan je vroegere geloof of ongeloof. Volgens Evelyn Underhill opent zich daar de poort naar de mystieke weg voor jou. Als je die stap zet, ontdek je dat G'D iets anders is dan je altijd dacht. Onze vroegere beelden van G'D brokkelen af. Veel mensen raken op zo'n punt hun geloof kwijt. Anderen ontdekken ineens dat religie veel zinniger en boeiender kan zijn dan ze altijd hadden gedacht.

De meeste mensen komen vaak pas later in hun leven op de 1^e weg terecht. Een groot deel van hen zal ook vertrouwd raken met de tweede en de derde weg. De vierde weg bereiken maar weinigen, maar de vijfde weg is er voor ons allemaal, wanneer we sterven.

Ds. Engele Wijnsma

Als de dood is ingetreden

*Als je van iemand houdt
en je bent van hem gescheiden,
kan niets de leegte van zijn of haar afwezigheid vullen.
Je moet dat niet proberen,
je moet 'gewoon' aanvaarden en volharden.
Dat klinkt hard, maar het is een grote troost,
want zo lang de leegte leeg blijft,
blijf je aldoor met elkaar verbonden.
Het is fout te zeggen: G'D vult die leegte.
G'D vult haar helemaal niet, integendeel.
G'D houdt die leegte leeg en helpt ons zo
de vroegere gemeenschap met elkaar te bewaren,
zij het dan ook in pijn.
Hoe mooier en rijker de herinneringen,
des te moeilijker de scheiding.
Maar dankbaarheid verandert
de pijn der herinnering in stille vreugde.
De mooie dingen van vroeger
zijn geen doorn in het vlees,
maar een kostbaar geschenk dat je meedraagt.
Je moet zorgen,
dat je niet in je herinneringen blijft graven
en je erin verliest.
Een kostbaar geschenk bekijk je niet aldoor,
maar alleen op bijzondere ogenblikken.
Buiten die ogenblikken
is het een verborgen schat, een veilig bezit.
Dan wordt het verleden
een blijvende bron van vreugde en kracht.*

Dietrich Bonhoeffer
1906-1945

Onze RK-pastor Marc van de Giesen besteeft voor de verandering eens de kansel.

V.l.n.r. Mariska de Kraker (ambtsdrager van dienst), Lex Pannekoek & Ineke Cramer (beiden van de werkgroep ZWO) en pastor Marc van de Giessen.

Lijkt het jou boeiend om mee te doen bij de inzet voor de werkgroep ZWO? Of zou je een andere taak op je willen nemen? Dan ben je meer dan welkom in één van onze werkgroepen. Te denken valt aan Team Ontvangst, ons bezoektteam, bezorgteam kerst- en paaskaarten, de kookgroep etc. Stuur dan een mail naar:

kerkbrief@kerkinbergen.nl

Voor de viering klinken Variaties over het koraal 'Jesu, meine Freude' van Johann Gottfried Walther (1684-1748)

Welkom door diaken Svetlana Paarlberg

Lied 280 : 1, 2, 4 en 7 'De liefde voert ons naar dit huis'

1 (koor)

De liefde voert ons naar dit huis,
waar 't woord aan ons geschiedt.
G'D roept Zijn naam over ons uit
en wekt in ons het lied.

2 (allen)

Dit huis van hout en steen, dat lang,
de stormen heeft doorstaan,
waar nog de wolk gebeden hangt,
van wie zijn voorgedaan.

4 (allen)

Zal dit een huis, een plaats zijn waar,
de hemel open gaat,
waar Gij ons met Uw eng'len troost,
waar Gij U vinden laat?

7 (allen)

Dit huis slijt met ons aan de tijd,
maar blijven zal de kracht,
die wie hier schuilen verder leidt,
tot alles is volbracht.

Inleiding op de Viering & Gebed van Toenadering

De Zanggroep zingt:

The Ground:

Pleni sunt coeli et terra
Gloria tua
Osanna in excelsis.
Benedictus qui venit in nomine Domini
Osanna in excelsis
Agnus Dei qui tollis peccata mundi
Dona nobis pacem.

De aarde:

De hemel en de aarde zijn vervuld
Van uw glorie.
Hosanna in de hoogste hemel.
Gezegend is de mens
die komt in de naam van de ENE.
Hosanna in de hoogste hemel.
Lam van G'D, dat de zonden van de
wereld wegneemt. Schenk ons vrede.

Gesprek met de kinderen

Mededelingen

Collecten:

- 1^e doel Pastoraat bij rouw en verlies (o.a. militairen)
- 2^e doel Het werk van onze eigen kerkelijke gemeente

QR-code voor jouw gift!

Hoe doe je mee aan de collecte?

Je gift is van harte welkom via de QR-code of door over te maken op rekening-nummer **NL04 RABO 0358515475** t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente Bergen. Een gift in contanten kan in de glazen kubus bij de ingang. Dit kubusgeld gaat naar ons Orgelfonds

Tijdens het voorspel van het lied uit Taizé is er gelegenheid om je gift over te maken of de QR-code te scannen. (Zie vorige pagina onderaan.)

'Mon âme se repose' (Lied 62-b, uit Taizé)

Mon âme se repose en paix sur Dieu seul. De lui vient mon salut.
Oui, sur Dieu seul mon âme se repose. Se repose en paix.

In G'D alone my soul can find rest and peace. In G'D my peace and joy.
Only in G'D my soul can find its rest. Find its rest and peace.

Bei G'tt bin ich geborgen, still wie ein Kind, bei ihm ist Trost und Heil.
Ja, meine Seele, sei still in G'tt, von ihm kommt meine Hoffnung.

Mijn ziel verstilt in rust bij G'D alleen. Alleen bij G'D vind ik rust,
Ja, juist bij G'D verstilt mijn ziel in vrede. Vind ik rust in mijn hart.

Hertaling van Paulus' Brief aan de Romeinen (hoofdstuk 8 : 1 - 17)

De Zanggroep zingt:

Die mij droeg, op adelaarsvleugels
Die mij hebt geworpen in de ruimte
En als ik krijsend viel mij ondervangen
Met uw wieken en weer opgegooid
Totdat ik kon vliegen kon op eigen kracht,
op eigen kracht (bis)

Gedicht 'Als de dood is ingetreden' van ds. Dietrich Bonhoeffer (1906-1945)

Overdenking & Orgelspel

Terugblik op de ZWO-viering van afgelopen zondag

Vorige week ging onze eigen RK-pastor Marc van de Giessen voor in een viering waarbij de inzet van onze Werkgroep Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO) centraal stond. Onze kerk heeft al decennia lang contacten met partnerkerken in Roemenië. In en rond hun gemeenschappen komt schrijnende armoede voor. Wij helpen hen graag met een mooie donatie om Kerst-voedselpakketten samen te stellen voor wie dat nodig hebben. De collecte voor dat doel bracht € 2710 op, waarvan € 1500 van onze vervoerder van kleding, die stopt met transporten naar Roemenië. Twee keer TOP!

Bij binnenkomst werden kaarten met een groet uit de viering ondertekend.

Er konden kaarsjes worden aangestoken voor een persoonlijke intentie.

Uitnodiging Kerstbuffet op woensdag 17 december

Graag nodigen we je uit voor het kerstbuffet op woensdag 17 december van 18.00 tot 20.00 uur. Inloop vanaf 17.30 uur. De kosten bedragen 15 euro (incl. drankjes). Wil je zelf een bord en bestek meenemen? En ook weer ongewassen mee naar huis nemen? (De vaatwasser in de kerk is niet geschikt voor vieze borden en bestek.) Iedereen is van harte welkom (dus ook bv. je buurvrouw of een familielid). Opgave per mail: fiesta@kerkinbergen.nl. (wel altijd even via de mail opgeven!) Betaling kan via NL04 RABO 035 851 5475 t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente Bergen o.v.v. Kerstbuffet. Er kan ook contant (wel gepast) betaald worden. Dit kan in de kubus gedaan worden op de avond zelf. Betaling is ook mogelijk middels de QR-code (bij de kubus). **Opgave kan t/m dinsdag 10 december.** Namens de kerkenraad, **Anky Knoops**

Tussenstand Geldwerving Kerkmedia

Na vier weken staat de teller op € 3727,50. Het ideale doel van € 5000 komt daarmee in zicht, omdat een aantal gevers nog niet heeft overgemaakt. Het geld voor Kerkmedia is bestemd voor de drukkosten van onze kerkbrieven en de XL, de uitzendingen van Studio Ruinekerk, onze Kerst- & Paaskaarten en de kaarten van de zondagse kaartengroet. Je gift is welkom op rekening **NL19 INGB 0000 230829** van de Protestantse Gemeente Bergen o.v.v. **Kerkmedia**.

Wim Wiersema, Trix van Os, Mariska de Kraker en Marc van de Giessen

Afgelopen dinsdag vergaderde de kerkenraad

Coby Pannekoek en Jim Nijdig van het Bezoekteam waren te gast om te vertellen over hun werk. De kerkenraad is blij en dankbaar voor de inzet van hun team. Trix van Os was ook te gast. Zij kijkt al vele jaren naar onze vieringen en woont sinds kort in de buurt. Trix is een ervaren bestuurder en zal per 1 januari technisch voorzitter worden van onze kerkelijke gemeenschap.

Lied 199 (bis) met refrein door Zanggroep

Tijdens het zingen van dit lied vormen we een grote kring. Daarbij komt eerst de Zanggroep naar beneden. Zij zingen het refrein.

Koester de namen die wij hier gedenken. Dat zij geborgen zijn in uw genade.
Dat zij gekend zijn bij U en bij ons.

Zie met ontferming naar onze aarde. Houd in uw hoede wie haar bewonen.
Houd ons omsloten, thuis in uw zegen. **Refrein**

Noemen der namen, deel 1

Lied 730 : 1 en 2 (met een nieuwe tekst van Kees van der Zwaard)

Heer, herinner U de namen,
ieder die gestorven is.
Zie ons aan zoals wij kwamen
uit de diepte, het verlies
van de mensen, die wij dragen
op de lippen, in ons hart,
die wij missen sinds de dagen,
dat de dood ons huis verwart.

Heer, U weet hoe vaak wij deelden
van ons dagelijkse brood,
hoe wij vochten, hoe wij speelden
ongehinderd door de dood.
Ooit bent U met ons begonnen
aan een ware levensreis.
Langs de wegen van verlangen.
gaan wij biddend: breng ons thuis.

Noemen der namen, deel 2

Nu krijgt iedereen de gelegenheid om een kaars aan te steken voor dierbare gestorvenen die eerder of elders zijn overleden.

Tijdens het aansteken van alle kaarsen zingen we doorlopend:

'Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft'

&

'Ubi caritas et amor, ubi caritas, Deus ibi est!'

(= waar zorg en liefde aanwezig zijn, daar is G'D)

Dankgebed, Voorbeden & Onze Vader

'G'D zal met je meegaan' (Sytze de Vries & Job de Bruijn)

G'D zal met je meegaan
als licht in je ogen
als lamp voor je voet
als hand op je hoofd
en arm om je schouder;
als baken bij ontij en verte die wenkt
als groet op je lippen en hoop in je hart
als stem die je uitdaagt
en woord dat je voorgaat. (bis)

Zending en Zegen

Gezongen Amen

We zingen elkaar toe: 'Vrede voor jou!'

**Uitleidend orgelspel: Passacaglia in c (BWV 582)
van Johann Sebastian Bach (1685-1750)**

Voor de genodigde families:
Vergeet niet de kaars en het aandenken
van de Kinderkerk mee te nemen.

De viering is hier terug te zien:
<https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/21484>
<https://youtube.com/live/ojnrC5Agl4Y?feature=share>

www.ruinekerk.nl

Jeroen Gerritsen, componist Ed Stokman en Maartje van Huissteden

Volgende week begint Advent met o.a. het Grenslandtrio

Grensland Trio zingt liederen op Nederlandse gedichten van o.a. Rutger Kopland, Vasalis en Lucebert. Klassiek gitarist en componist Ed Stokman zorgt samen met Jeroen Gerritsen en Maartje van Huissteden voor een divers repertoire vol luisterliedjes, zowel meerstemmig en rustig als speels en ritmisch. Altijd met de tekst als basis. Naast het plezier dat ze zelf beleven aan het spelen van de liedjes, hopen zij de dichters hiermee te eren en hun woorden onder een breder publiek bekend te maken!

In deze 1^e viering van Advent is ook de mystica 'Wolk van niet weten' uit de 14^e eeuw bij ons te gast. Voor het eerst na zes eeuwen onthult zij haar ware identiteit. Ze kijkt ontzettend uit naar onze viering. Haar echte naam zal zondag 30 november worden onthuld. Verder lezen we dit jaar de klassieke verhalen op weg naar Kerst: 'Priester Zacharias wordt stil', 'Een engel groet Maria' en 'Maria bezoekt tante Elisabeth en oom Zacharias'.

De **liturgische kleur** in die periode vol verwachting van het Christuskind is **paars**. Het is misschien een leuk idee om die zondag een passend accent in je kleding te dragen.

Ds. Engele Wijnsma